

НАША РАДІСТЬ

ВИДАВНИЦТВО «ДО СВІТЛА»
СТАНІСЛАВІВ

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

НАША РАДІСТЬ.
ЗБІРКА КАЗОК І ВІРШІВ.

ЗІБРАВ

ПЕТРО САМОВЕРСЬКИЙ.

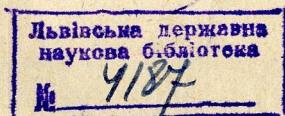
Львів. Бібліотека
АН. УРСР

Друкарня

СТАНИСЛАВІВ.

ВИДАВНИЦТВО „ДО СВІТЛА”
1 9 4 2.

Ш 149.4-942.2

Передмова.

Видавництво „До Світла” поставило собі за мету виповнити прогалину в допоміжній літературі вчителя і приступає до видавання посібників, найконечніших у навчанні.

Двадцять років польської займанщини та двадцять місяців більшовицької інвазії спиняли розвиток нашого шкільництва й не давали змоги розвинути педагогічній і методичній літературі.

Видавництво випускає в світ першу свою книжечку під заголовком „НАША РАДІСТЬ”, збірник казок і віршів, що має служити провідниці дошкілля, чи вчителеві І-шої кляси при гутірках, оповіданні та виучуванні віршів.

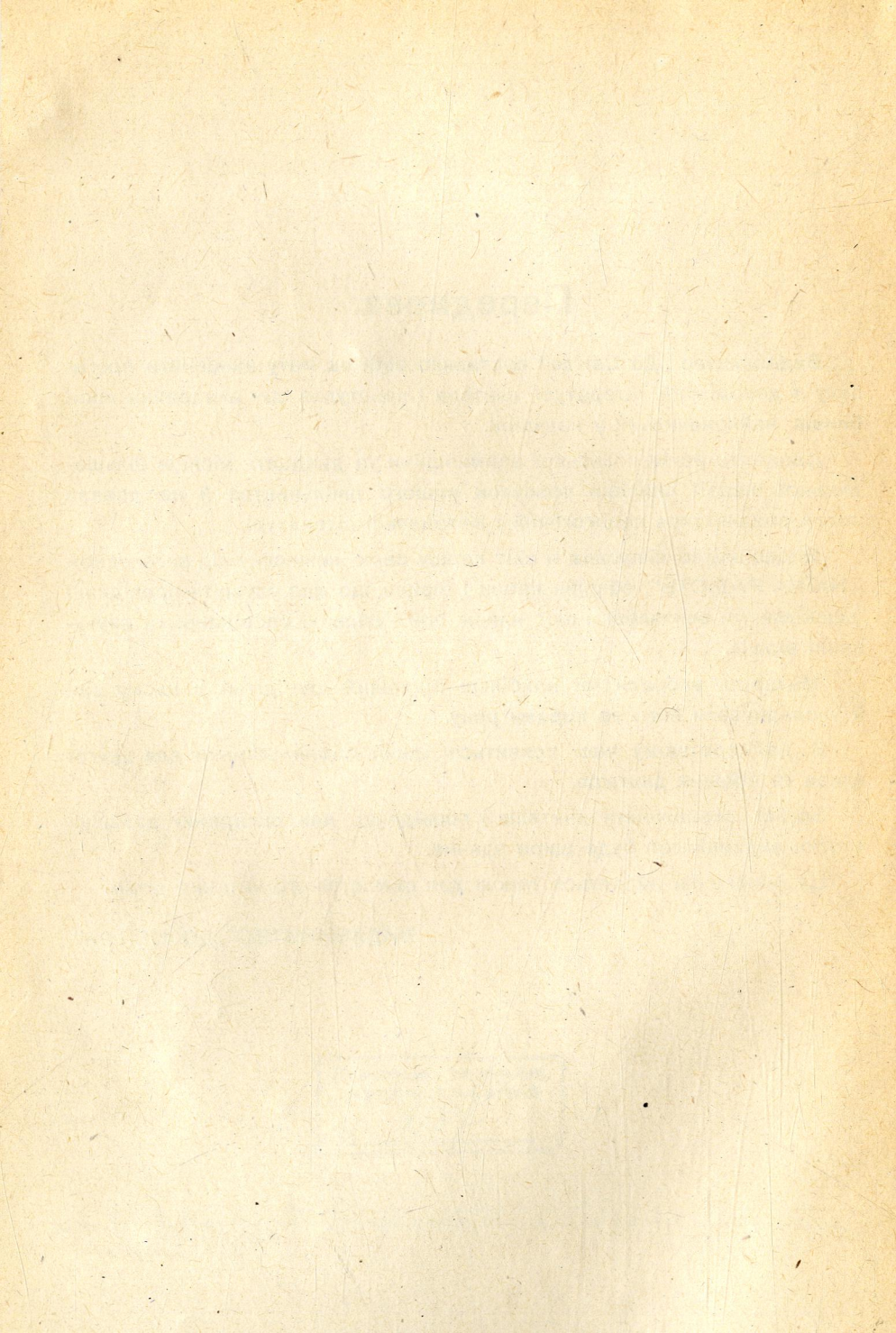
Матеріал вибрали ми найбільш підхожий для дітей у цьому віці й упорядкували його за порами року.

В найкоротшому часі появиться такий самий збірник для другої кляси та збірник диктів.

За всі завваження вчителів і провідниць при складанні дальших частин видавництво буде щиро вдячне.

Ця книжечка надається також для самостійного читання дітям.

ВИДАВНИЦТВО „ДО СВІТЛА”.

ДО ШКОЛИ!

— Дзелень-дзелень, дзелень-дзелень!
Вставайте, діти, бо вже день.
Вже світить сонце золоте,
А ви ще в ліжечках спите...
Скінчивсь забав та ігор час,
Шкільний дзвінок вже кличе нас,
Бринить найкраща із пісень:
Дзелень-дзелень, дзелень-дзелень!

І. ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ДВІ КОЗИ.

На вузькій кладці, що лежала впоперек глибокої річки, стрінулися дві кози. Жадна з них не хотіла уступити другій із дороги. Почали сварку. Від сварки прийшло до бійки. Кози вдарили на себе ріжками. Бились довго й завзято, аж поки обидві не попадали в воду.

ДЗВІНОЧОК.

Дзвіночок дзвонить: — Дзень-дзелень!
Вже білий день, вже білий день...
Дзвіночок дзвонить: — Бім-бом-бам!
Добрідень чемним школярам...
Дзвіночок дзвонить, кличе нас:
— До школи час, до школи час!

ДІТОЧКАМ.

— Вставайте, любі діточки!
Беріть свої ви книжечки
Та всі до школи враз спішіть,
Бо час скоренько так біжить.

А замолоду хто дармує,
Той і на старість все бідує!

(Зр „Світу Дитини“.)

ДВА ЦАПИ.

Через яр лежала вузьенька кладочка. Якраз на середині зі-
йшлися два цапи. Ні одному з них не хотілось поступитися
назад. Вони спершу почали тупати ніжками один на одного,
рогами націлятися, а потім розігналися, стукнулись лобами та й
попадали обидва в яр. Обідрались, помнялись, понівечились,
і виліз кожний на той берег, з якого й прийшов до яру.

ВСІ ПРАЦЮЮТЬ.

Галя лавку витирає,
Настя хату замітає,
Федунь чистить, Юрко пише,
А Маруся лялю чеше.

МАРІЙКА ПІДГРЯНКА.

МАЛЕНЬКА.

— Я маленька дівонька,
Як у полі квітонька.
Вже рисую і співаю,
Більш нічого я не знаю.
Навчіть мене азбуки,
Дайте книжечку в руки!

ЛИСИЦЯ й ПІВНИК.

Лисиця вхопила півника й несе його в зубах.

Побачило дівчатко та як закричить:

— Он, лисиця півника несе! Півня несе!...

Півник тоді й каже лисиці:

— Дурна! Крикни у відповідь дівоньці: „А тобі яке діло?“

Лисиця не втерпіла, як роззявить рота та як гукне на дів-
чинку:

— А тобі яке діло?!

А півник тоді „пурх“ із лисичиною рота та на дерево.

— Іди тепер, лисичко, впорожні...

МАТИ.

— Мамо моя люба,
Рідна моя мати!
Ти про діти, свої квіти,
Дуже любиш дбати.

Я тебе, сердешна,
Всюди споминаю,
Про твое я щастя-долю
Господа благаю.

НАША ОЛЕНКА.

У садку-садочку виросла малина:
Сонце її гріє, а вітрець леліє.
У ясній хатинці виросла Олена:
Батько її любить, мама приголубить.

ПОЖАДЛИВА ГОСПОДИНЯ.

Одна вдовиця мала гарну курочку, що день-у-день зносила одно яйце. Вдові прийшла до голови думка, що курка буде зносити по два, а може й по три яєчка денно, як тільки їй більше давати їсти. Тому стала годувати курку ячменем, кукурудзою та вівсом. Курка справді незабаром потовстіла, але — на горі пожадливої господині — зовсім перестала нестися.

ШКОЛЯРКА.

Вчора пасла гуси
За селом на полі,
Нині вже Ганнуся
Сидить з дітьми в школі.

Вчора мала прутик
Маленький, тоненький,
Нині вже олівчик
І зшиток чистенький.

Що Ганя маленька,
Не журіться, люди:
Добре пасла гуси,
Добре вчитись буде!

М. П.

ЛЮБИТЬ МЕНЕ МАТУСЯ...

— Любить мене матуся,
Що я пильно учуся.

Любить мене батенько,
Що я пишу чистенько!

Люблять мене сусіди,
Що я чемний-(а) завсіди,

Не пустую ніколи,
Йду спокійно до школи!

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА.

ЇЖАК І КРІТ.

Прийшла зима. В їжака не було нори. Прийшов він до крота та й каже:

— Дай мені куточок у своїй норі!

Кріт впустив його до себе. Їжак так настовбурчив свої колючки, що бідолашний хазяїн не міг і повернутись у своїй оселі. Скоро кріт почав просити їжака, щоб він вибрався з нори. А їжак каже хазяїнові:

— Коли тобі не подобається, то йди до іншої нори!

КОТИК.

Скочив котик,
Сів на плотик, —
Миє ротик
І животик.

Він миленький
І чистенький,
Красний Мурко
Мій маленький!

М. ПІДГІРЯНКА.

НАША ХАТКА.

Стоїть хатка, мов палатка,
Солом'яна стріха,
Причілочки у китицях,
Мальовані вікна.

І садочок, як віночок,
Хатину квітчає.
У віконце з неба сонце
В хату заглядає.

Тут гарненько і чистенько,
Тут усе в порядку.
Сам Бог з неба доглядає
Ту маленьку хатку.

ХТО Я?

Українець — моє ім'я.
Гордий лев — моє знам'я.
Рідна хата, це — мій рай,
Україна, це — мій край.
Любов моя — нарід мій,
Труд для нього не важкий.
За нього віддам життя,
Бо Вкраїни я дитя.

М. ПІДГІРЯНКА.

ЗАЄЦЬ ТА ЖАБА.

Одного разу взявся заєць про те думати, що ніхто його не боїться, що ніхто від нього не втікає, а сам він усіх боїться, від усіх утікає: і від ведмеда, і від вовка, і від лисиці, і від орла, і від чоловіка — від усіх.

Зажурився він тяжко та й каже:

— От, піду та втоплюся.

Та й побіг.

Біжить, біжить, не озираючись.

Прибіг над воду, тільки хотів топитися, а жаби на березі сиділи та хлюп, хлюп, — поскакали в воду.

Зрадів дуже заєць.

— Ні, не буду вже топитися: є й таке, що мене боїться!

ПІСНЯ СИРОТИ.

— Мати наша, мати!

Де ж тебе узяти?

Хіба тебе, мати,

Та й намалювати...

|| Намалюю матір

|| На божничку в хаті,

|| На божничок гляну ---

|| Матір іспом'яну.

Назад обернуся —

Сльозами заллюся...

ХТО ТИ?

— Хто ти? — Українець зроду!

— Пощо живеш? — Для народу!

— Любиш нарід? — До загину!

— А в що віриш? — В Україну.

КОГО Я ЛЮБЛЮ?

— Люблю тата, маму,
Люблю всю родину,
Люблю щиро нашу
Рідненьку хатину.

Нема в світі друга,
Як отець і мати,
Милішої над рідную
Я не знайду хати.

ІВАСІВ СОН ПРО СОКОЛА.

Ой, настали дощі, слоти, всюди води стали, і дороги і стежини всі порозмакали.

Зажурився наш Івасик так, як ще ніколи, що чобіт зовсім не має: в чім піде до школи?...

Зажурився та й говорить:

— Ой, матінко мила, якби мені нині мати соколині крила! То махнув би я крильцями не дуже, поволі, понад воду і болото майнув би до школи. В школі нині новий уступ будуть зачинати. Я не буду, бо я босий, тяжко вийти з хати.

Тільки так Івась промовив, а тут — божя сила! — на подвір'ї замахали чийсь дуже крила. Івась глянув, а то сокіл сів і повідає:

— Хай Івасик, пильний хлопчик, на мене сідає!

Вхопив Івась сердачину й торбину з книжками, сів на птаха і полетів ген понад хатами. За хвилину був у школі, зовсім не спізнився. Всі ахнули:

— Босі ноги та й не замочився!

Дай, Господи, сиротині, щоб той сон сповнився!...

ГОРЕ ЗО СЛАВЦЕЮ.

— Біда моя: наша Славця
впала нині на камінчик
і на чолі, на маленькім,
знов набила собі синчик.

Потім плакала так довго
по нещасній тій пригоді...
Аби хоч не хорувала!
От, біда моя та й годі!

САМІТНА.

— Ой, одна я, одна,
Як билинонька в полі,
Та не дав мені Бог
Ані щастя, ні долі!

Ані братіка я,
Ні сестрички не знала, —
Між чужими зросла,
Та вже й в'янути стала.

КІТ і МИШІ.

Зібралися раз миші на велику раду, бо хотіли придумати якийсь спосіб на kota, що нищив їх завзято. Вони вирішили настановити королевою ту мишку, що зуміє їх забезпечити від котячих переслідувань.

Тоді зголосилася до слова одна поважна мишка і промовила:

— Шановне зібрання! Я продумала такий плян, щоб перед котом забезпечитись: Як кіт засне коло нашої нори, треба буде прив'язати йому до хвоста дзвінок. Тоді вже не буде він для нас небезпечний, бо вже здалека гомін дзвінка буде для всіх нас голосом остороги.

— Славно, славно! — запищали всі миші на раді.

Опісля одна старша сіра мишка попросила слова. Вона покивала недовірливо головою і сказала:

— Так, плян попереднього промовця знаменитий, але я цікава знати: Хто піде котові цей дзвінок до хвоста прив'язати? Прошу мені на це відповісти!

На те питання ніхто на раді не вмів дати відповіді, бо ні одна мишка не хотіла піднятися цього діла!

БІЛИЙ КОТИК.

Білий котик спить на лаві
серед нашого двора.
Прилетіла чорна гава
та як крикне раптом: — Кра!

Кіт прокинувся, злякався
та в димар, на хату — скік!
Здивувалась чорна гава:
— Де ж це білий котик зник?

ДІВЧИНА й КОЗА.

Жене козу дівчинонька
В долину потічком,
Заквітчала голівоньку
Зеленим вінком.

Сіла собі на леваду,
Книжечку читає,
А кізонька зайшла ззаду,
Вінок заїдає.

М. ПІДГІРЯНКА.

О С І Н Ї

ОСІНЬ.

Осінь, осінь! Лист жовтіє.
Часто дрібний дощик сіє.
Веде осінь собі хмари,
Але зате дає дари:
Грушок, сливок цілі міхи,
Повно гамору і втіхи.
Діти бігають по полі,
Печуть собі бараболі.

О, Я ВЖЕ ВЧЕНА!

— О, я вже таки
Досить учена!
Вже другий місяць
Школярка з мене.

||
Майже всі букви
Писати вмію,
Навіть рахунки
Вже розумію.

ЛИС ТА КАЧКА.

Качка плаває собі по воді, аж тут прибігає лис.

— Добридень! — каже лис.

— Здорові були! — відказує качка. — А що доброго?

— Розповів би багато доброго, та ніколи, бо біжу з двору.
А чи не ви та ота качечка? Люди кажуть, що нема від неї кращої на ціле село...

Качка аж не стямилася з радощів.

— Та може й я! — каже.

— То ходім скоріше зо мною до двору, бо пані так вас хоче бачити!... Ви не знаєте, які ви скрізь славні, навіть у дворі за вас знають!

Дурна качка, багато не гадаючи, вискочила на берег, а хитрий лис тоді її шийку — пах!

— Отак, — каже, — пиха не одному вже шию скрутила.

ТАРГАН.

Ой, по стіні ліз тарган,
Що роздер бабці жупан.
„Ой, таргане, таргане,
Діло твоє погане!“

Взяла бабця окуляри,
Приглядається до шпари:
„Де той поганий тарган,
Що роз'їв, роздер жупан?“

Заліз тарган під помости,
Від бабусиної злости.
Каже бабця: „Тепер ні!...
Чекай — вилізеш мені!“

В. ШВАК.

НА ЧУЖИНІ.

Летять пташки до вираю,
знайдуть весну в чужім краю.
Знайдуть весну, знайдуть квіти,
пишні трави — оксамити.
Хоч чужина буде раєм,
затужать за рідним краєм.

КОТИК і ПІВНИК.

У лісі в хатці жили котик і півник. Пішов котик по дрова;
півникові наказав, як прийде лисичка, дверей не відчиняти.
От, пішов котик, а лисичка вже під вікном:

— Ходи, ходи, півнику, до мене,

У мене золота пшениця, медяна водиця.

А півник їй:

— Ток-ток, ток-ток,

Не велів коток...

От, лисичка віконце видрала, взяла півника та й понесла.

Несе лисичка півника, а він кричить:

— Котику, братіку!

Несе мене лиска

По каменю-мосту

На своєму хвосту.

Порятуй мене!

Почув котик, прибіг, відняв півника і приніс додому.

КОТИК.

Сидить котик на лавочці
Та на скрипці грає,
А кіточка попід лавку
В присіди гуляє.

Котик каже: „Я втомився!
Досить танцювати!
Ходім краще на полицю
Сметани шукати!“

БАБУНИН ЦАПОК.

Ой, був у бабуні сіренький цапок,
Ой так, ой так, сіренький цапок.

Бабуня цапка дуже любила,
Ой так, ой так, дуже любила.

Захотів цапок в гай іти гуляти,
Ой так, ой так, в гай іти гуляти.

Напали цапка сірії вовки,
Ой так, ой так, сірії вовки.

Знайшла бабуня ріжки та ніжки,
Ой так, ой так, ріжки та ніжки.

ВОВК В ОВЕЧІЙ ШКУРІ.

Один старий вовк забажав досита поласувати овечим м'ясом. Тому він натягнув на себе овечу шкуру й замішався поміж череду овець на полонині. Не пізнав його пастух і загнав увечері вовка разом із вівцями до кошари. Врадуваний вовчище став розглядатися по кошарі за найтовстішою овечкою, яку задумав з'їсти на вечерю.

Але й пастухові прийшло на думку, щоб вибрати для себе вівцю на вечерю. Тому пішов до кошари та заколов найбільшу вівцю, яку доглянув увечері. Був це вовк, якого постигла таким чином заслужена кара.

НАШІ ШКОЛЯРИ.

Школярчики вже мандрують
До школи скоренько,
В торбі два зшитки вже мають,
Пишуть в них чистенько.

Щось там пишуть та рисують,
Стали вже й числити,
Бо це чемні і пильненькі
Українські діти.

О. П.

КЛЯСА.

Поставали всі лавочки
В рядочки, рядочки,
Крісло тихо собі шепче:
— Вже ідуть діточки!

А на столі груба книжка
Лежати не хоче,
Сама дітей рада вчити,
Картками лопоче.

І таблиця чорнолиця
Хоче щось сказати,
А числило усіх дітей
Буде рахувати.

Відчиняються широко
Чистенькі віконця,
Щоб отут не бракувало
Малим дітям сонця.

(З „Дзвіночка“.)

М. П.

ВОВК ТА ЛИС.

У давніх часах, коли ще звірі вміли говорити, забажав великий вовк помститися на лисові, бо лис завсіди його висмівав. Ліг вовк у своїй печері, вдаючи неживого.

Звірі, не знаючи нічого про підступ, зібралися довкруги печери й раділи таким великим святом.

На самому кінці прийшов лис. Він був обережний. Не вліз до печери, а тільки спитав звірів, чи вовк уже підскакував.

— Як же це? Чи не бачиш, що вовк мертвий?!

— То ж слухайте! Мій дідусь по смерті підскачовив іще тричі. Почув це вовк і думає:

— Ану, підскачу й я!

І справді скочив, як опарений, і повертівся три рази по своєму житлі.

Звірі зрозуміли хитрощі вовка та мерщій кинулись тікати. А лис?...

Він перший з усіх утік.

КУРОЧКА.

Жив собі дід та баба,
Була в них курочка ряба.
Знесла та курочка яечко,
Яечко не простеньке — золо-
[теньке.

Дід бив, бив — не розбив,
Баба била — не розбила.
Мишка бігла, хвостиком мах-
[нула.
Яечко впало та розбилось.

Дід плаче, баба плаче,
А курочка кудкудаче.

РОБІТНИКИ.

Два ведмеді, два ведмеді — горох молотили,
Два півники, два півники — до млина носили.
А горобчик, гарний хлопчик — на скрипочці грає,
Горобчика, гарна птичка — хатку замітає.
А ворони, добрі жони — пішли танцювати.
Злетів крук, вхопив друк — пішов підганяти.

ЗА ВОВКА ТА Й ЗА ЧОЛОВІКА.

Вовкові кортіло попоїсти м'яса з чоловіка. Йшов старий дід і зустрів вовка. А вовк каже:

— Ти чоловік?

— Ні! Я був колись чоловік, а тепер дідусь.

Іде вовк даліше та зустрічає хлопця.

— А ти чоловік?

— Ні! Я ще тепер не чоловік, а колись буду.

Пішов вовк даліше. Йде чоловік звідкись. А вовк каже:

— А ти чоловік?

— Чоловік.

— Я хочу тебе з'їсти!

— Ні, ждїть, бо я йду ще вмитись.

Як вийшов із потоку, то вовк каже:

— Я хочу тебе вже тепер з'їсти!

— Ой, ні, дайте хвоста, нехай я ще обітруся...

Вхопив вовка за хвіст та й почав буком бити. Аж хвіст урвався, а вовк утік у ліс.

КОПАЮТЬ БАРАБОЛІ.

— Що там роблять ген, на полі?

— То копають бараболі!

Михась також сам копає

І збирає, насипає.

Назбирав повний мішечок,

Запріг коня у візочок,

Возитиме бараболі,

Щоб дома були, не в полі.

ПРО ШІСТЬ ДНІВ І СЬОМУ НЕДІЛЮ.

Стук-стук!

Є роботи гук!

Понеділок та вівторок

Поспіхав робіт з сорок.

А вівторок: „Боже, Боже!“

Сам зробить всього не може...

Став на середу гукати:

„Напряди мені хоч дратви!“

Середа знов не спішилась,

Бо на п'ятницю кривилась.

Четвер теж не мав часу,

Бо їв сало й ковбасу.

А ця п'ятниця не годна.

Бо не їла і голодна.

А субота, — шкода й гадки!

Робить в хаті скрізь порядки.

З цього всього — ось, дивіть!

Йде неділя без робіт...

ПЕРЕХИТРИВ.

(Турецька казка.)

Одного разу віз крамар на ослі мішок соли. Тяжко було ослові, але нічого не вдієш: треба нести на спині, бо господар не пожалує, добре почаствує буком... По дорозі трапився їм вузький місток. Осел посковзнувся й упав у воду. Сіль у воді розпустилася й залишився порожній мішок. Висварився добре крамар на долю, та все ж... без соли повернувся додому. Зате осел був вельми задоволений, бо — замість тягару — ніс на спині порожній мішок.

Через деякий час поїхав крамар знову до міста й купив мішок соли. Осел запам'ятав собі пригоду з першим мішком і скористав із досвіду. Коли знову довелося переходити той самий місток, осел уже навмисне впав у воду.

Господар зрозумів, що це осел уже свідомо зробив і надумав його навчити. Ото другого разу накупив у місті губок та й навантажив осла. Дійшли до містка. Осел упав до води. Та цей раз не мав користи зо своїх хитрощів. Губки натягли води й ослові довелося нести потрібний тягар.

Г. Г.

ОРЕЛ І ВОРОНИ.

Десь найшли ворони кість
Та сварку почали,
Хто з них кісточку цю з'їсть —
І кусатись стали...

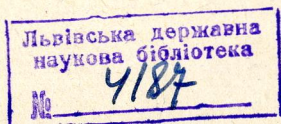
Врешті пішли до орла,
Щоб їх розсудив.
Орел довго не думав —
Сам кістку вхопив.

А до ворон каже так:
— Це вже й дурень знає:
„Де два б'ються кусаються, —
Третій користує!“

ЛЕВ І МИША.

В густих корчах спочивав цар звірів — гордовитий лев. Побіч нього бавилися мишенята. Одна мишка впала левові на голову та збудила його зо сну. Розлючений лев хотів її розчавити. Мишка стала проситися:

— Пусти мене, колись я стану тобі в пригоді.

— Де вже тобі, нікчемній мишці, ставати в пригоді мені, цареві всіх звірів! — сказав гордо лев. Проте відпустив мишку на волю.

Якось той самий лев попався в сіті, що їх наставляють ловчі на всякого звіра. Довго лев метушився, але ніяк не міг визволитися з міцних сітей. Його пригоду побачила маленька мишка. Вона поперегризала сіті, і тоді вже лев визволився.

ЗА КРИЛОВИМ.

ЖИЙМО В ЗГОДІ!

Гей, гуртуймось та лучімся,
Українські діти!
Зранку, змалку вже учімся
Для Вкраїни жити.

Поставаймо пара в пару
У громаду бучну,
Затягнімо аж під хмару
Співаночку звучну.

Нехай вчує Ненька мила
Й наші рідні поля,
Що росте в них наша сила,
А з силою — доля!

М. ПІДГІРЯНКА.

СВОГО НЕ ЦУРАЙСЯ!

Жив собі на світі один гусак. Народився такий пишний та гарний! Мав гарну поставу, як для гусака, а пір'я було таке біле, мов перший сніг. Але гусак, гордовитий на свою красу, думав, що йому краще бути лебедем, аніж гусаком. Ото він почав цуратися своїх батьків, погорджувати ними, відділився від них і почав самотнім плавати по озеру. На подобу лебедів, він завжди витягав свою шию, намагаючися зробити її подібною до лебединої шиї, то силувався її гарно витягати, а своїй поставі дати вигляд лебедя. Та даремні були його зусилля. Шия повсякчас залишалася короткою й негнучкою. Побачили це лебеді та почали з нього глузувати. Не досить того. Кинулися на нього скубати. Гусак звернувся до своїх батьків за обороною, але ті його відцуралися так, як він раніше цурався їх.

Так із того часу й жив гусак на самоті, аж поки з жури не згинув. І ніхто за ним не жалував...

СИРІТКА.

Був у мене батько і матінка мила,
Та — в лиху годину скрила їх могила...

Батько за Україну терпів важкі муки,
Матінка ж померла з горя і розпуки...

Тепер я кругленька сирітка остала
І вся моя радість навіки пропала...

І тепер, хоча б я перейшла світами,
То вдруге не знайду ні батька, ні мами...

ОСТАП ВІЛЬШИНА.

ЗИМА

С Н І Г.

Цеї ночі, опівночі,
Впав біленький сніг.
Вже на домах він блищиться
І на дахах всіх.

Приоділа зима біла
Свій новенький шаль —
Такий гарний, такий чистий,
Що топтати жаль...

М. ПВ.

ЗИМА.

Прийшла зима, люта пані,
Прийшла в білому жупані.

А за нею вітер лютий
І мороз, в льоди закутий.

З неба хмаронька легенька
Сипле, сипле сніг біленький.

На поля, ліси і гори
Сипле снігу біле море.

І на ті сумні могили,
Що в них стрільчики спочили.

Вол. БАЗУК.

КОНИК-СТРИБУНЕЦЬ І МУРАШКИ.

(Байка.)

Мурашки зробили собі хатку і все літо приготувляли їжу.
А коник-стрибунець не працював, грівся на сонечку і співав.
Настала зима. Холодно і голодно кониківі.
Прискакав він до мурашок і просить:
— Мурашки, братіки, пустить до хати погрітися. Дайте попоїсти!

А мурашки й питають:

— А що ти робив улітку?

— Я співав, — каже коник.

— А, співав? Ну, то тепер потанцюй, — відповіли мурашки.

СВ. МИКОЛА.

Забілів від снігу гай.
Дивись! Святий Миколай...
Іде з янголом ясеньким,
Усміхаючись миленько.

Він за нас вже пам'ятає,
Нагороди зготовляє,
Нам даруночки приносить,
За нас в Бога ласки просить.

О, наш любий, святий Отче,
Зглянься над нами! Найдорожчу
Радість нам велику дай:
Моли Бога за наш край!

СНІГОВА БАБА.

Нуте, хто з вас там бистріший?
То йдіть у садок скоріше,
Купи снігу там лежать,
Бабу треба нам скачать!

Хлопці поклик підхопили,
Бабу з снігу враз зіпили;
Очі з вугілля всадили,
Рот із буряка зробили.

От, так баба! Молодці!
Ну, дивуйтесь, горобці!

НА ПОВОРОТІ В НАЗАРЕТ.

Цар Ірод помер і св. Родина верталася з Єгипту назад у Назарет.

І знову прийшлося мандрувати пустинею. Сонце розпалило

землю й у повітрі така важка спека! І Божа Мати і св. Йосип і малий Ісусик відчують докучливу спрагу. Та Мати Божа собою не журиться, тільки Ісусиком.

Аж ось бачить перед собою хату, а перед хатою корито. Певно є в ньому вода. Приходять — корито порожнє!

Аж глянула Пречиста вгору, а над Нею дерево, а на дереві повно золотистих, соковитих цитрин.

Під хатою на лавці сидів сліпий дідусь. Він стеріг хатини й саду.

Пречиста Діва підійшла до нього та стала просити:

— Добрий чоловіче, дозволь нам зірвати з твого дерева принаймні одну цитрину. Ми родом із Назарета, тепер вертаємось назад туди та мучить нас нестерпна спрага.

— Хто б ви не були, — сказав на це старець, — зірвіть собі цитрини, та гасить спрагу. Бог родить нам усім!

І Божа Мати зірвала для себе та для Ісусика, а третю для св. Йосипа, що лишився на шляху з ослom.

І — чудо! Три цитрини зірвала Пречиста, а овочів на дереві втрое стільки, як було...

Але мало цього. Як тільки Ісусик глянув на сліпого старця, він у цю мить став знову бачити.

З И М А.

Сумно в полі, сумно в лісі,
Ні листочка на горісі;
Із півночі вітер віє,
Білим пухом вколо сіє.

Тільки в хаті, у тепленькій,
Прядуть пряхи веселенькі;
А в stodолі — чути всюди —
Там молотять зерно люди!

ВОВК ЗАВЖДИ ВОВКОМ.

Привела зайчиха свою дитину до вовка-дентиста.

Посадив вовк зайченя на пеньок та каже йому:

— Роззяв свої усточки, я огляну твої зубки.

— А ти, вовче, не з'їси мене? — тремтить зайченя.

— Що ти? Хіба зубні лікарі їдять своїх пацієнтів?

Оглядав вовк заячі зубки, а якийсь таємний, звірячий голос постійно шептав йому:

— З'їдж його, з'їдж його.

— Ні, — думає вовк, — я став чесним дентистом і їсти нікого не буду.

А внутрішній голос раз-у-раз шепче йому:

— Мусиш з'їсти, бо вовком ти був і вовком згинеш!

Вовкові аж млосно робиться. Зайченя таке гладеньке, так пахне від нього молоденьким м'ясом... Слина у вовка тече струмком, усе нюхає зайченя, а щелепи самі роззявляються.

Не видержав вовк, клацнув зубами й задушив зайченя...

Прийшла зайчиха до Глибокого Яру, але вовка вже не застала. По останках пізнала своє зайченя та заголосила... Довідалися всі звірі, зловили вовка й били без милосердя, аж перестав ди-хати.

Отака постигла його кара. „Котюзі — по заслугі!“

В. ОСТРОВСЬКИЙ.

З И М А .

Зимонько-снігурочко,
Наша білогрудочко,
Не верти хвостом!

А труси тихесенько,
Рівненько, гладесенько
Срібненьким сніжком.

|| Ми повибігаємо,
Снігу накачаємо
Купу за садком;

Бабу здоровенную,
Уночі страшенную,
Зліпимо гуртом.

У ХАТИНЦІ.

Тихо, лялю моя, спи!
Надворі гудуть вітри,
Надворі мете снігами, —
Нам тут добре коло мами.

Нам тут добре у хатинці
І лялюні і дитинці.
Спи, лялюню, спи,
Хай гудуть вітри!

М. ПІДГІРЯНКА.

ЗОЛОТИЙ КЛЮЧИК.

Холодною зимою, коли нападало багато снігу, одному хлопчи-кові треба було їхати в ліс по дрова. Було дуже холодно.

Хлопчик приїхав у ліс, набрав на сани дрівець і хотів уже їхати додому, але так змерз, що задумав запалити в лісі, трохи

погрітись, а потім уже й додому їхати. Почав він сніг розгрібати, щоб на землі дрівця покласти, коли дивиться: а в снігу золотий ключик лежить...

Узяв хлопчик той ключик та й думає:

„Коли ключик є, то й замок повинен бути“, — і почав далі розгрібати сніг.

Погрівся трошки і знайшов невеличку, залізну скриньку.

„А чи придасться до неї ключик?“ — думав хлопчик і почав шукати дірочки, щоб вложити ключ. Довго шукав і таки побачив, та таку малесеньку, що спершу й не помітив. Попробував ключ устроїти. Ось хлопчик повернув ключиком і почав відмикати.

— А ми будемо ждати, доки він скриньку відчинить; тоді він про все й нам розкаже, а може теж дещо й покаже. Хто ж не хоче ждати, нехай сам казку докінчить.

ЗАЙЧИК НА МОРОЗІ.

Сидить зайчик на морозі,
А мороз аж тисне.
Воно ж, бідне зайченятко,
Навіть ані писне.

Лапки, вушка задубіли,
В жилах кров холоне;
Воно ж, бідне зайченятко,
Тільки тихо стогне.

ПТАШКИ ВЗИМІ.

„Стук!“ — пташечка до віконечка, —
„Хай відчинить нам чемна донечка,
Бо тут, надворі, люта зима
І ніде, ніде зернятка нема!“

Чемна донечка та й відчинила,
Бідну пташечку та й накормила,
А пташка за те дякувать знала:
Ціле літечко мило співала!

ДО ПРАЦІ.

Дві рученьки, дві,
обидві малі;
а так щиро працювали
рученьки обі...

Дві ніженьки, дві,
обидві малі;
а вдень стільки набігались
ніженьки обі.

Тепер Ганя вже
оченька жмурить,
а над нею білий янгол
крильцями шумить.

ДЕ СИЛА НЕ МОЖЕ, ТАМ РОЗУМ ПОМОЖЕ.

Пустився якось у березні голодний вовк на лови. Біжить-біжить, аж зустрічає борсука, що саме з нори виліз.

„О, буде обід!“ — подумав собі вовк, а там гукнув:

— Доброго здоров'я, борсуче! А куди це ти мандруєш?

Борсук аж присів із переляку, та вже втікати годі. І відповідає тонким голосочком:

— Доброго здоров'я, добродію! Я оце йду вам назустріч, побалакати хотів із мудрою головою...

— Ой, брешеш, борсуче, — каже вовк, — я таки з'їм тебе, борсуче!

І вхопив борсука за шию.

А борсук отямився та й каже:

— Ой, добродію, не так ваш покійний батько з'їдав борсуків і не так з'їв мого покійного батька!...

Зацікавився вовцюга, що таке борсук говорить та й узявся допитувати:

— А цікаво, як мій батько та з'їв твого батька? Розкажи, то й я тебе так само з'їм, бо дуже шаную пам'ять свого батька й у всьому хотів би його наслідувати.

А борсук каже:

— Коли тільки твій батько зловив борсука, то — поки його з'їсти — брав його за шию й кидав ним раз угору шляхом, а раз униз шляхом — так три рази. Аж як три рази кинув — брав і їв. Так і з моїм батьком було...

— Ну, то й я так із тобою зроблю! — сказав вовк.

Ухопив борсука за шию та й кинув ним раз угору. Та тільки кинув униз, а борсук — „шусть“ і пропав у своїй норі.

— От, обманець! — кричить вовк.

— Саме так урятувався мій батько від твого батька, — відповів борсук із нори.

ЗИМА.

Зима, зима! Мороз вже тисне,
Рідко сонце із хмар блисне.
В білій свиті земля ходить,
Вже їй холод не зашкодить.

І школярам нема лиха.
Школа ясна, тепла, тиха.
Сидять собі рядочками
З новенькими книжечками.

ПЕРША КЛЯСА.

Вже годі, діти, годі
Все бавитись в городі:
Дзвіночок вже щебече
І в рідну школу кличе!

А в нашій, рідній школі
Веселости доволі.
По лекціях забава —
Дитяча наша справа.

Жвава громадка наша —
З нас буде: перша кляса.
А мине півроку —
Читатимем, нівроку.

А не мине той рочок —
Напишемо листочок.
Втішаться батько й мати,
Що вміємо писати.

За наші пильні труди
Для нас заплата буде:
Ціла громада наша —
Вже буде: друга кляса!

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА.

ОВЕЧКА й ЦАП.

Була собі раз овечка. Мала свій власний стіжок сіна. Вдень їла сіно, а вночі ремигала. Так жила спокійно, і добре їй було. Аж тут раз приходить до неї цап і каже:
— Чи не нудно тобі, овечко, самій на світі жити?
— Та нудно! — каже овечка.
— Так, то жиймо разом! Я пристану до тебе. Вкупі буде нам веселіше.
— Добре, приставай! — згодилась овечка.

Пристав цап до овечки та й живуть собі разом.

Разом їдять сіно зо стіжечка... Овечка тільки легенько, уважно стебельце за стебельцем микає: мик та й мик.

А цап жере на весь рот: хрусь та хрусь! Іще й половина зими не минула, а вже стіжка не стало.

Тоді каже овечка до цапа:

— Що ж ми тепер зробимо? Як перезимуємо?

А цап відповідає:

— Я вже знайшов собі другу овечку, то йду до неї. І вона має сіно, там я вже якось зиму пробуду.

— А що ж буде зо мною? — питається овечка. — Та ж я з голоду згину!

— Може і згинеш, — відповів цап, — а мені яке до того діло?

По тих словах цап уклонився овечці та й пішов до другої дуренької овечки.

А наша овечка тільки ратичками сплеснула з розпуки і сказала:

— Поки є добро — доти є теж і приятелі, а в біді, то — хоч гинь!

МАРУСЯ.

Мала Маруся — господиня:
Щодня ранесенько встає,
Своєму братіку малому
Снідання в ліжечку дає,

|| І вчить до Бозі помолитись,
|| Щоб дав здоров'я всій рідні,
|| Щоб Україну спас від ката,
|| Нехай не мучиться в огні!

ІРИНА БАБ'ЯК.

ДЕ НАМ ЛЮБО?

Любо нам у рідній хаті,
Там, де рідний батько, ненька,
Там, де братчик і сестричка,
І бабусенька старенька.

Любо нам у рідній школі,
Де учитель нас навчає,
Рідний край учить любити,
Так, як батько, нас кохає.

|| Любо нам у ріднім полі,
|| Де росте буйна пшеничка;
|| Любо нам у тихім гаю,
|| Де щебече мила птичка.

|| Любо нам у рідних горах,
|| Де ліс грає верховіттям;
|| Любо всюди в ріднім краю,
|| Любо українським дітям!

Ю. ШКРУМЕЛЯК.

СЛАВА КОБЗАРЕВІ!

Слава, слава, наш Кобзарю!
Малих діток рій
За Тобою йде юрбою
Шляхом Твоїх мрій.

Ти нам в синім небі—злоті
Протоптав стежки...
Славу Тобі, наш Кобзарю,
Звіщають віки!

НАИБІЛЬШИЙ СИН УКРАЇНИ.

„Молись,
Молися, сину! За Україну
Його замучили колись”

Т. Шевченко.

Тараса Шевченка замучили москалі за те, що Він дуже любив свою рідну Україну й складав вірші українською мовою.

Вони спершу взяли Його до тюрми, подержали в ній, а опісля вивезли до Азії — в зимний і непривітний край. Там мусів Він служити, як невільник, десять років у російському війську.

Найбільше мучило Його те, що заборонили Йому малювати та складати вірші.

В тяжкій військовій службі, в журбі та поневірці, стратив наш Шевченко здоров'я й коли вернувся з заслання, то помер у 1861 році.

Українці похоронили Його коло міста Канева, над Дніпром, на високій могилі. Ця могила називається тепер — могилою Тараса Шевченка.

У своїх віршах Тарас Шевченко віщує, що Україна стане колись вільною державою, а Київ буде — так, як був давніше — її престольним містом.

Український народ вірить кріпко в ці слова й тому співає:

„Ще не вмерла Україна,
Ні слава, ні воля!...”

В. ЖУКОВЕЦЬКА.

ВЕСНА.

Зійшло сонце, красне, ясне,
Ввесь світ потішає;
У садочку, в городочку
Рожа процвітає.

А в гаю, там при Дунаю,
Щебече пташина,
Що вже прийшла весна гожа
І тепленька днина.

ВЕСНА.

Зимою і ріки
Мертвими були,
А тепер, весною,
Вони ожили.

І звіри збудились
В темному гаю,
Пташки повернулись
З чужого краю.

Отак і нам, діти,
Всміхнеться весна,
Прийде — добродійна,
Жива, голосна!

ВАСИЛЬ САПІГА.

ЗАКОПАНИЙ СКАРБ.

Один селянин, прочуваючи близьку смерть, закликав до себе своїх синів і сказав до них таке:

— Мої любі діти! Заки втру, мушу виявити вам одну важну тайну: в нашій винниці є закопаний скарб. Доложіть усіх зусиль, щоб його знайти.

Сказавши це, старий батько помер.

Як тільки сини поховали свого батька, так зараз узялися шукати захованого скарбу. Вони через весну, запопадливо шукаючи батькового скарбу, перекопали ціле узгір'я, на якому була їхня плянтація винної лози. Та не знайшли нічого!

Розжалені, стали гірко дорікати, що покійний батько їх обманув.

Восени винна лоза, завдяки перекопанню та зрушенню землі, зародила так ясно, як ніколи досі, й сини за зібраний виноград дістали великі гроші.

Тільки тепер зрозуміли вони батькову тайну, бо пізнали, що — пильною працею, справді, здобувається скарб!

ПЕТРИКІВ МЛИН.

Петрик — майстер, хоч куди,
Справна в нього, знай, рука.
Він на річці край води
Збудував млинка.

У маленькім тім млині
Є лотоки дощані,
Є колеса, кіш, корито,
Лиш мели пшеницю, жито!

Батько радісно всміхався,
Що такий у нього син;
Щоб здоровий лиш ховався, —
Він збудує справжній млин!

РОМАН ЗАВАДОВИЧ.

ЗАЙЧИК.

Зайчик в поле поскакав,
Видно пару вушок.
За ним песик: гав, гав, гав!
Ловить за кожушок.

Але зайчик: скік та скік,
Дав ніженькам знати.
Сюди-туди... скоро втік
До своєї хати.

М. ПІДГІРЯНКА.

РАХУНКОВИЙ ЗШИТОК ЛЕСЯ.

Каже 1: — Піду в ліс,
мені дали ззаду ніс.
А 2 плаче: — Боже мій,
в мене хвостик замалий!
— Зараз лечу догори,
бо я пташка, — каже 3.
А 4 впало, трісло:
— Прошу сісти, бо я крісло!
5 кинуло шапку геть:
— Піду жати, бо я серп.
6 нічого вже не їсть,

то й висохло, як та кість.
А 7 гордо каже всім:
— Парасолька з мене всім.
8 лягло, та не спить,
в нього голова болить.
9 хилиться й думає,
голову велику має.
10 свариться на Леся:
— Один з зером розійдеться!
— Ой, ти 10, не сварися,
Лесь писати ще навчиться!

ПЕС І ДЯТЕЛЬ.

(Байка.)

Жив собі раз дід із бабою. Мали вони вірного пса. Коли пес постарівся, не хотіли вони його більше годувати та й вигнали за село в поле. Ходив-ходив бідний псище по полі, а дали сів під кущем та й завив-заскавулів голосно й дуже жалібно.

Летить коло нього дятлик та й питає:

— Чого ти так плачеш, скавулиш?

— Як же мені не плакати, дятлику? Доки я був молодий, то служив вірно дідові й бабі, а тепер, коли постарівся, вони мене вигнали. Не знаю, де віку маю доживати...

— Ходи зо мною, пильнуватимеш моїх діток, — говорить дятлик, — а я буду зате годувати тебе.

Згодився пес, побіг за дятликом до його гнізда, що було в лісі, в дуплі старого дуба.

— Сідай коло дуба, — говорить дятлик, — та нікого не пускай, а я полечу шукати поживи.

Сів пес коло дуба й чекає. Незабаром повернувся дятлик і каже:

— Ходім у село, там весілля відбувається, буде що попоїсти.

Дятель прилетів до хати, де було весілля, й почав по столах бігати, а тоді давай кидати на пса, що лише вхопить. Так усе побив і під стіл покидав, таку вчинив метушню!

В часі того гармидеру пес заліз під стіл непомітно, наївся, скільки схотів, і пішов собі геть.

ВЕСНА ПРИ ХАТІ.

Біленька хата, чисті віконця.

Багато світла, багато сонця.

В квітнику рута, м'ята, калина,

Рожа, барвінок, маки, малина.

Пахнуть бузок, жасмин, конвалія,

Цвітуть вже братки й жовта лелія.

На весні любо, на весні мило,

Бо все запахло, бо все зацвіло.

ДЛЯ ГАНІ.

Леся вміє все і все,
Мовби справжня пані.
Наварила, напекла,
Для кого? — Для Гані.

Але Гані ще нема
(Пішла білля прати),
А тут Славця зняла плач:
„Дай хоч скуштувати.“

Леся ложку подає:
„Покуштуй, сестричко!
Тільки добре уважай,
Не помажи личко!

Не голодна ти і так,
А Ганнуса бідна.
От, ми її почаствуєм,
Як сестричку рідну“.

Р. З.

ДОБРА ГОЛУБКА І ВДЯЧНА БДЖІЛКА.

Бджілка верталася з поля. Довелось їй перелітати через ставочок. У неї втомилися крильця, вона впала у воду й стала потопати. Побачила її муку голубка, що саме летіла понад ставком. Вона зжалілася над бідною бджілкою та й кинула їй сухий листочок, що несла до свого гніздечка. Бджілка видряпалася на листочок, відпочила, висушила крильця й полетіла до свого вулика.

Другим разом сиділа голубка на високім дубі. Вона задивилася на золотий лан пшениці й не побачила, що стрілець підкрався під дуба й націляється вже до неї зі свого кріса.

В ту хвилину надлетіла бджілка. Вона побачила, яка небезпечка грозить добрій голубці. Полетіла до стрільця й ужалила його в руку. Стрілець вистрілив, але не поцілив, бо від болю задрожала в нього рука.

Як ми — людям, так люди — нам.

ЗА КРИЛОВИМ.

ПЕРЕД ВЕЛИКОДНЕМ.

Галя писанки малює,
Місь і Бурко не дармує —
Коло Галі на колінах.
Ось, яка щаслива міна!

Котик в глечик пхає лапку,
На яечку ставить крапку...
Песик воском щось смарує —
Галя просить, він не чує...

Помагають, помагають,
У кіш яечка складають...
Аж бебевх! — і лиш лушпинки.
Сумна мінка у Галинки...

ІВАНКА САВИЦЬКА.

ПИСАНКА.

Втекла мені писаночка
червоненька.

Мала вона сині очка,
круглесьенька.

Куди трава зелененька
похилилась,

Туди вона малесенька,
покотилась.

Згори моя писаночка
покотилась,

Ось, стрінула твердий камінь
та й... розбилась.

МАРІЙКА ПІДГРЯНКА.

ПИСАНКИ.

Спекла мама на Великдень
Біленькі паски,
А я куплю фарб і спишу
Гарні писанки.

Розмалюю на писанках
Квітки, ялинки
І роздам їх на Великдень
Поміж діточки.

А братові маленькому
Дам писанки дві,
Щоб качав їх по зеленій
Шовковій траві.

МИХАЙЛО ВЕРЕС.

З великодніх усмішок.

Малий зайчик, Яць Вухатий,
Синочок печений,
Несе також, як бачите,
До церкви свячене...

А що за напасть не важко,
Батько для дитини
Зробив такий гарний бучок
З сирої ліщини.

Іде Яцько зо свяченим,
Бурко поглядає,
Та не важиться напасти,
Бо Яць-костур має.

П А С К А.

Тішиться маленька паска,
Тішуся і я,
Що несу її святити,
Що вона моя.

Всі готовляться у хаті,
Я вже йду надвір.
Зелень світу задивилась
У синій простір.

Якісь шуми, якісь співи,
Чути милі голоски...
А може то і у небі
Нині святять теж паски!?

В С А Д К У.

Воркувала горлиця у садку,
У куточку тихенькому, на
[бузку;
Жалкувала сизокрила, що вона
Не зчулася, як минула вже
[весна.

Не вгледіла, як одцвівся
[і садок,
І черешні, і вишеньки, і бузок;
Сумувала, що прийдеться
[восени
Десь шукати ще іншої
[сторони.

НЕ ОБМАНЮЙ!

У святого Свирида часто позичав один крамар грошей для своїх потреб. Коли ж він повертав святому борг, то той, звичайно, казав йому самому покласти гроші до дерев'яної малої скриньки, звідкіля крамар перед тим сам і брав. Святий ніколи не перераховував повернених грошей.

Так чимало разів бувало, але крамар завжди справно повертав випозичену суму. І Господь за його чесність допомагав йому в його справах. Купцеві щастило й він потрохи багатів. Але одного разу спокусився й, замість покласти гроші на місце, він лише вдавав, що кладе, а насправді сховав їх до кишені...

Що ж із того вийшло? Нечесно придбані гроші не принесли щастя крамареві, навпаки — з того часу йому почало нещастити й він у скорому часі цілком попав у злидні.

З великої скрути прийшов крамар знову до святого Свирида просити позички. Святий, як звичайно, казав йому взяти собі грошей з скриньки. Але... звісно, коли крамар туди не поклав грошей, то не міг відтіля й добути. Овернувся до святого й заявив йому, що в скриньці немає грошей.

— Окрім твоєї руки жадна там не була, — відповів спокійно святий. Коли б ти їх туди поклав, то тепер вони там були б. Немає на кого жалітися, чоловіче, тільки на себе самого. Сам ти провинився...

Засоромлений крамар кинувся до ніг святого й почав його благати: пробачити йому цього гріха. Святий йому зараз же простив і відпустив додому вже не з грішми, а з наукою, щоб у майбутньому не віддавався покусі бути нечесним і обманцем.

Г. Г.

ПРИГОДА З ЯЙЦЕМ.

Звідкись киці прикотили
Ячко, нівроку,
І граються, дивуються —
Бурко стоїть збоку.

Враз на Бурка, на малого,
Яйцем покачали,
Самі біжать і сміються,
Що пса налякали.

Раптом трісь! -- яйце розбилось.
А це що за чудо?
Щось з яйця живеньке скаче,
Ой, що тепер буде?

З місця дали ногам знати,
І всіх їх не стало.
Так те курятко маленьке
Звірив налякало!

ЛЕКЦІЯ ТАНКА.

Отак, лялі, отак треба:
Ручка вгору, ніжка вбік,
Потім стукнути обцасом,
Підскочити з вихилясом.
Рухи легкі, чарівні,
Оце танці новітні!

Так Галюся своїм лялям
Лекцію танка вела;
Усі лялі дивувались,
Нуся аж вкусилась в палець,
А ведмедик аж тремтів,
Танцювати так хотів.

НИЧИПІР КВІТКА.

КОЛИСКОВА ПІСНЯ.

Люлі, діти наші!
Гусоньки на паші,
Качки у долині,
Вівці в полонині.

Люлі, люлі, люлі!
Кували зозулі,
По лісі блудили,
Дитину збудили.

Перестань кувати,
Сива зозуленько.
Бо не може спати
Мамине серделько.

М. ПІДГІРЯНКА.

ЗВІДКІЛЯ ВЗЯЛАСЯ БДЖІЛКА?

(Народний переказ.)

Була собі раз дуже гарна дівчинка, що дуже гарно шила, вишивала, мережала і ткала.

Дуже-дуже пильна та запопадлива була. Днями й ночами тільки шила й вишивала. А найбільше зо всього любила вишивати квіти всякі: рожі, маки, фіялки й інші. Аж захворіла ота пильна дівчинка, важко заслабла з того невпинного вишивання. І прийшлося їй умирати.

Дуже плакала дівчинка. І дивлячись на свої вишивки, говорила до своєї зажуреної матінки:

— Нічого мені так не жаль лишати, як ті вишивки, що я ще їх не покінчила.

А мати просила Бога:

— Господи, зглянься!

І з'явився ангел небесний у хатині й каже:

— Ти вже не будеш, дівчинко, вишивати, бо така воля Господа. Але й не вmrеш, тільки малою комашкою станеш, такою пильною та запопадливою, як ти була за життя свого. Бджілкою станеш! Замість голки — сочка виросте з твоїх усточок, а замість рук — крильця легенькі дістанеш. І будеш по квітах літати, бо ти їх любила вишивати. І будеш із них сочкою мед солодкий випивати та в воскові комірки складати, що їх сама собі збудуєш. І будеш так робити на славу Божу й на добро та потіху людям на віки вічні.

І зараз божий післанець зник. А наша дівчинка почала щораз більше маліти, аж зробилася тінька, як бджілка. Дістала сочку й крильця легенькі, забриніла, полинула через віконце і зникла в лугах цвітистих.

І всі теперішні бджілки такі пильні, бо вони наслідниці тієї першої бджілки, що з пильної дівчинки — за волею Бога — походить.

СТРІЛЕЦЬКА МОГИЛА.

Там у полі вітер віє,
І пташки літають,
А в могилах січовії
Стрільді спочивають.

Наші діти, мов ті квіти,
Зібрались в рядочок,
Та понесли на могилу
Блакитний віночок.

ВАСИЛЬ ІВАСИК.

ЗГАДАЙМО, ДІТИ!

Згадаймо, діти,
Хто йшов до бою,
В огні завзяття
Горів собою.

В глибокій тузі
Згадаймо, друзі,
Святі могили,
Що край укрили.

УПЛЕТУ ВІНОЧОК.

Піду в поле й назбираю
Колосків, квіточок
Та й уплету на стрілецьку
Могилу віночок.

І віночком увінчаю
Той хрестик похилий,
Що під ним відпочиває
Стрільчик юний, милий.

М. ПАНЬКІВ.

ВОВК І КОМАРІ.

Зустріли комарі вовка, коли той саме підкрадався до коня, та й питають:

— Куди це ти, пухнастий хвосте, так крадешся, аж до землі припадаєш?

— На луг іду, там собі смачний обід з коня приготую. Я його загризу й гарненько попоїм...

Комарі здивувалися:

— Як? Та вже ж ти сам один хочеш коня подолити? Не може цього бути! Якось аж п'ять тисяч нас на одного коня насіло й то ледве його звалили на землю, та до того ж він половину нас розчавив. Тебе він уб'є зразу, коли ти один підеш!

Вовк почув це, подумав-подумав, покинув коня та й пішов десь у інше місце шукати щастя.

НА ЧУЖИНІ.

Летять пташки до вираю,
Знайдуть весну в чужім краю;
Знайдуть весну, знайдуть квіти,
Пишні трави — оксамити.

Хоч чужина буде раєм,
Затужать за рідним краєм.

А що ж з тими пташечками,
вкрїнськими діточками,
що їх ворог гнав за море,
на страждання і на горе?

Не загинуть, не загинуть!
Повернуться в Україну.

В ЛІСІ.

Діти пішли в ліс по ягоди.

Галя шукала ягід, розгорнула траву та побачила гніздечко.

Птичка пурхнула з-під куща. З жалібним квілінням літала вона над кущем.

Усі діти кинулись до кущика. Там було гніздечко, а в ньому маленькі пташенята. Пташенята розкривали свої дзьобики й просили їсти.

Пожаліли діти пташки й пташенят та швидко відійшли.

Повернулася пташка до гніздечка й почала годувати пташенят.

У САДОК.

Гей, ви, дітки чорнобриві,
Все веселі, жартівливі,
Хутко, хутко у садок!
Зілля там нарвем, квіток.

Там по гіллячках стрибають
Любі, м'ялі пташки ці,
Соловейки скрізь співають,
Зацвіли кругом квітки.

Хутко ж, хутко у садок!
Там сплетем собі вінок
І веснянку заспіваєм,
Веселенько погуляєм.

СТЬОЖКИ.

Мої тато, тато любі,
Тато дороженькі,
Ой, купили дві стьожечки:
Жовті та синенькі.

Я ж ці стьожки, ці найкращі,
Від батенька взяла,
Я ж ці стьожки раз-у-раз
Щиро цілувала.

Гей, вберуся на неділю,
Як дівча до вінка.
Скажуть люди, правда буде,
Що я українка.

ПІДКОВА НА ДОРОЗІ.

Діялося це ще тоді, як Небесний Учитель, Ісус Христос, ходив
зо своїми апостолами по землі та людей навчав.

Одного дня йшли вони широкою рівниною. Була спека, і всі
були дуже потомлені. Йдуть, аж дивляться, а на дорозі лежить
загублена підкова. Всі її поминули, а Ісус, що йшов зо святим
Петром із самого задку, каже:

— Підійми, Петре, той виноград...

— Учителю любий! — каже втомлений апостол Петро, —
це ж не виноград, а звичайна, стара підкова! Пощо ж трудитися
та схилятися за марним кусником старого заліза? Воно ні до чого.

— Зате потім сім раз схилишся! — сказав Ісус, і Сам під-
няв стару підкову з землі.

Незабаром прийшли до містечка. Ісус продав підкову кова-
леві й за ці гроші купив винограду.

Коли вийшли з містечка й пустилися в дальшу дорогу, сонце все ще пекло, і спрага томила святого Петра, як і перше.

Ісус ніс галузку винограду й незаметно, ніби не хотючи, почав опускати на дорогу ягоди, одну по одній.

А що впаде ягода, то Петро зараз схилиться, підійме й несе до уст. Коли підняв уже сьому ягodu, каже до Ісуса:

— Велика Твоя мудрість, Учителю! Сталось, як Ти сказав був: я вже сім разів схилився за виноградом... через те, що не хотів раз схилитися за підковою.

Ісус усміхнувся добряче й промовив:

— Нехай це буде добра наука тобі і всім. Усяка річ, хоч би яка марна, має свою вартість і не треба нею нехтувати.

І, це мовлячи, поділив виноград по рівній частині між усіх апостолів. Тільки Петро дістав сім ягід менше.

В с і п р а ц ю ю т ь .

Рано в школу поспішаю,
Людей повно зустрічаю:
Ось господар іде з хати,
Щоб у полі працювати.
Купець до кооперативи,
Щоб почати торг щасливий.
Коваль в кузню йти готовий,
Зробить цвяхи і підкови.
Мельник в млин іде молоти,
Щоб хлібець був до роботи.

М. ПІДГІРЯНКА.

Маленька господиня.

Візьму, візьму
Щітку з хати,
Буду сіни
Замітати...

Сиплю, сиплю
Муку в діжу...
Спечу бабку
Жовту, свіжу...

Потім вийду
Трохи з хати,
Треба куркам
Пшона дати...

ІВАНКА САВИЦЬКА.

К І Ц Я - С К І Ц Я .

Кіця-скіця попоїла,
облизалась, на піч сіла;
потім влізла у куточок
і звинулась у клубочок.

Переспавшись, як би в ліжку,
встала, вийшла на доріжку!
Сіла собі і думала,
яка праця її ждала:

Під мисником... зловить мишку,
ще подерти Ірці книжку.
Потім утікати щосили,
щоб за збитки не набили.

ДЯДЬО КОПЦЮК.

ЛІТО

ЛІТО.

Літо, літо! Прийшла спека.
Часом чути грім здалека.
Буря втихне, сонце світить,
І знов гратись ідуть діти.

Достигають ниви наші,
Буде повно хліба, паші.
Люди будуть хліб збирати,
Діти будуть помагати.

ГОП, ГОП, ГОП — ІДЕМО ҐАЛЬОП.

Коці, коці, лапці,
Їдемо до бабці,
Коником буланім,
Бистрим, осідланим.
Гоп, гоп, гоп —
Їдемо ґальоп!

Тосі, тосі лапками,
Поїдемо до мами,
Поїдемо вздовж селом
Впертим дуже віслучком.
Гоп, гоп, гоп —
Їдемо ґальоп!

Коці, коці, лап'ята,
Поїдемо до тата,
На песику, як вовчисько,
А той песик зветься: Брисько.
Гоп, гоп, гоп —
Їдемо ґальоп!

ІВАНКА ТРЕШНЕВСЬКА-
САВИЦЬКА.

ПЕРШИЙ ПОЧАТОК.

Наша Славця ще маленька.
Та до праці все жвавенька,
Любить з мамцею варити,
Прати, гаптувати, шити.

Ненька каже: „До роботи
Треба тільки все охоти.
Як охота є, то все
Користь із роботи є!“

Славця слухає — охоти
Набирає до роботи;
Взяла вже іглу і нитку,
Засилла зручно, швидко...

І вже шие, і гаптує,
І в серденьку втіху чує!
Бо початок був легенький —
Буде радість і для неньки!

ЕАУЕР

БРЕХЛИВИЙ ПАСТУХ.

Один пастух любив часто лякати своїх товаришів без ніякої причини.

— Гей, рятуйте, рятуйте, вовк мені вівцю забирає! — закричав він одного разу. Коли інші пастухи прибігли до нього, то побачили, що це була видумка, бо вовка зовсім не було, а їх товариш іще й насміхався з них, що їх обманув.

Кілька разів удалося брехливому пастухові так обманути своїх товаришів.

Але раз таки напавду напав вовк на його череду. Надаремне кликав тепер брехун помічі. Хоча кричав зо всіх сил і благав помічі — ніхто не приходив, бо всі думали, що він знову бреше. А тимчасом вовк пожер кілька овець із його череди та й утік до лісу.

ВЕСЕЛИЙ ХЛОПЧИНА.

Я веселий хлопчина.
Рано, ледвещо днина —
Вже говорю молитви,
А відтак... до співу, гри!

І писати вмю я,
Бо це моя втіха вся,
Як рядочком на папір
Пишу букви: а, к, ір.

В школі пильно я учуся,
Все на ум собі беру.
Знаю вже буквар цілий,
Хоч я хлопець ще малий.

І лічити вмю я,
В мене добра голова!
За те люблять мене всі:
І великі і малі.

БАЮ, БАЮ...

Мати сина колихала,
Колихаючи співала:
„Ніч заходить, треба спати
Коло тебе, рідна мати.

Я тебе нагодувала,
І сповила, і приспала.
Колишу тебе й співаю:
Спи дитинко! Баю, баю!

Геть від нас усяке лихо!
Хай круг тебе буде тихо!
Над тобою я співаю:
Спи, дитино! Баю, баю!

Спи ж, нехай Господь
[з тобою!
Ніч покрила землю млою.
Я не сплю, тобі співаю:
Спи дитинко! Баю, баю!“

БОГДАНКО МАЄ КАСУ.

Малий Богданко ходив завжди купувати до кооперативи. Йде туди, як до рідної хати. Крамар уже його знає та завжди дещо запитає, пожартує, нераз і казку йому розповість, як має час. Та вже найбільше Богданкові подобалася крамарева мандоліна. Така гладенька, пукаста, багатострунна, а головка мала, аж вісім біленьких ключиків. Як заграв крамар якоїсь пісеньки, то Богданко був би до ранку слухав.

Раз крамар подарував йому гарнорозмальовану, бляшану коробочку з чаю й каже:

— Ось тобі, Богданку, коробочка! Складай у неї грошенята, то колись купиш і собі таку мандоліну, а я навчу тебе грати!

Втішився Богданко, подякував крамареві за дарунок і приніс додому коробочку. Від тата дістав кілька шагів, від мами кілька, і вже калатало в його касі. Та за кілька тижнів Богданко посумнів. Його каса не збільшувалася, бо ніхто йому шага не дав. Приходить раз підчас вакацій до кооперативи, а крамар питає:

— Як же ж, Богданку, твоя каса?

А Богданко каже:

— Маю вже двадцять шагів, але більше не можу заробити.

Крамар тільки підсміхнувся й каже:

— А не знаєш ти, Богданку, що в лісі ростуть гарні сунічки?! Назбирай глечик, то й пів золотого тобі дам!

Богданко аж підскочив із радості. Він не впав на думку, що так легко може собі сам добути грошей. Тепер бігав щодня до лісу й приносив глечик суніць, малин тощо. Зривав липовий квіт, шукав центурії, ходив на гриби, а в жнива на стернях за гусьми стільки колосся назбирав, що дістав від тата також пів золотого. Восени по городах визбирував фасольку і також продавав.

Його коробочка заповнилася дрібними грішми. Передавав їх батькові до схову, а потім наново починав щадити. За два роки вже мав гарну мандоліну, а крамар почав його вчити грати. Сьогодні Богданко грає вже різні пісні, аж любо слухати. А гріш він і далі щадить та купує собі книжечки, або якусь іншу потрібну річ.

Цікаве, чи багато дітей поступає так гарно, як Богданко?

О. ГОРИЦВІТ.

БАЧУ.

Двоє здорових очей я маю.
Увесь світ красний я оглядаю:
І ліси темні і води сині,
Зорі на небі, квіти в долині
І ясне сонце у день погідний.
І все, що бачу, це — край мій
[рідний!

ЧУЮ.

Двоє вух маю й ними я чую,
Як шле потічок до моря струю,
Як теплий вітрик грається
[в зіллю,
Як дзвони дзвонять рано
[в неділю,
Яка сердечна мами розмова
І яка любя — рідная мова!

ГОВОРЮ.

Одні уста я й дві губи маю
І вже з них добрий ужиток знаю:
Всі думки скажу, при грі сміюся,
Зручно співаю, щиро молюся.
Щиро молюся в ранню годину —
За батька, матір, за Україну!

НЕДУГА КНЯЗЕНКА СВЯТОСЛАВА.

(Переказ.)

Надворі — тиша; тільки час від часу вдаряли об вікна холодні метелики...

Сумно було в княжому палаці: князенко Святослав важко занедужав. Біля ліжка хворого сиділа непорушно його мати, княгиня Ольга, і увесь час гаряче молилася за здоров'я свого сина. Благала Всевишнього, щоб зберіг малого князенка, надію українського народу. І коли так у молитвах свої благання до неба слала, сталося велике чудо: в кімнаті спалахнула небуденна ясність, а серед неї виринула постать янгола з мечем у руці. Княгиня Ольга здивувалася зразу, аж почула слова:

— Не плач, княгине! Князенкові не грозить ніяке лихо. Господь Бог вислухав твоїх щирих молитов — син незабаром поздоровшає й стане сильним, як лев. Ось йому меч від мене, що ним поб'є ворогів України, а йому, лицареві, принесе славу на весь світ!

І все так складалося, як заповів янгол.

Коли князь Святослав виріс, почав збирати багато хоробрих воїнів, щоб вирушити в далекий похід. Ніколи не зважав на

невигоди. Не возив за собою возів, ані казана, не варив м'яса, але різав тоненько конятину, чи воловину, чи дичину, пік на вугіллі й так їв. Не мав і шатра; стелив на сон конячу опону, а під голову клав сідло. Такі ж були й його воїни. А як ішов на який край війною, то сповіщав його наперед:

„Іду на вас!“

Скрізь гомоніла слава про хороброго князя Святослава. З найбільшою пошаною висловлювалися про князя греки й болгарі, його вороги, з якими він вів завзяту боротьбу.

л.

ЛЮБЛЮ.

Навчила мене мати
Любити рідний край
І серцем всіх кохати:
Батьківські білі хати,
Зелений, тихий гай.

КОГО КОХАЮ?

Хоч маленькі ми ще діти,
Та наше серденько
Дуже любить і кохає
Тебе, наша ненько.

А крім неньки ми кохаєм
Нашу землю рідну,
Ми дамо за неї — кровці
Крапельку послідну.

Ще кохаєм рідну мову,
Кращої не має!
Любим свою рідну школу,
Що добра навчає.

Як колись ми доростемо,
Українські діти, —
Рідний край ми розвеселим,
Буде він радіти!

ЮРА ІГОРКІВ.

УКРАЇНСЬКИЙ ШКОЛЯР.

школяр, молодець,
Під пахою букварець;
Біжу в школу вуличками,
Стежечками, доріжками
Дрібненькими ніжечками.

В школі пишу і читаю,
І рахую, і співаю,
І рисую, і вважаю;
Що спитають — усе знаю,
Бо українську вдачу маю.

А як вийдуть з мене люди,
Яка ж радість тоді буде
І для мене й для родини,
Для народу, для Вкраїни
З української дитини!

Це я знаю, тому дбаю,
Тому пишу і читаю;
В рідну школу все спішуся,
Там пильненько завжди вчу-
Українцем я зовуся. [ся,

ПРОТИ КАТІВ.

Було це в ті часи, як Москва завойовувала Україну. В одному селі, у Великій Україні, жила вдова з хлопчиком, десятилітнім Степанком. Уже рік, як хлопчикові вбили москалі батька, бо боровся він за волю рідного краю. Зостався хлопчик сиротою, хоч і не круглим. Молився Степанко з мамою щодня до Всевишнього, щоб рідним військам перемогу дав, а антихристів до поразки довів...

А мали у своїй хаті ікону Пресвятої Богородиці, що перед шістьма роками привіз її покійний батько з Києва, з прощі. Стояла вона в хаті на покутті та пригадувала ті добрі часи, коли ще батько жив, як разом молились вони, щоб рідному краєві дав Бог кращу долю.

Та минулося щастя... З півночі повіяло ворожим духом, мусів батько йти боронити рідну землю перед навалою наїзників... Пішов — та не вернувся... Поліг геройською смертю в бою з катями України. Знайшли його під лісом, із шаблюкою в руках, із затисненими зубами. Кругом нього — сила трупів ворожих. Значить: дорого віддав своє життя!

Не діждав батько бачити рідного сина на козацькому коні, з шаблюкою-гадюкою при боці... Та Степанко кріпко заприсягся відплатити ворогам за смерть батька. Бо був козацького роду... Не вода, а — чиста, непокірна запорозька кров текла в його жилах...

К. ДАНЧЕНКО.

МАЛА ЛЕСЯ.

Мала Леся поїхала
Раз до Львова з татом,
А в тім Львові вулицями
Все людей багато.

І є що там оглядати,
Різних див там сила,
Та в натовпі бідна Леся
Татка загубила.

Але Леся не злякалась,
Питає в прохожих:
— Бачили де, панство, пана
Без дитятка може?...

Р. В.

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ.

Мій рідний край —
Де земля багата,
Мій рідний край —
Де біленька хата.

Мій рідний край —
Де зелений гай,
Мій рідний край —
Де росте розмай.

Мій рідний край —
Де сопілка грає,
Мій рідний край —
Де сонце палає.

ІВАН РОДА.

НЕ ПРОМІНЯЮ.

Хоч малий — я українець,
Українець тілом, духом!
Хто не любить українців,
Той не буде моїм другом!

Пан один мені дуката
Золотого обіцяв,
Щоб я мову не вкраїнську,
А чужую покохав.

Пане! Красний ваш дукатик,
Але мови свого краю
Я не то, що за дуката —
За весь світ не проміняю!...

КОРНИЛО ЗАКЛИНСЬКИЙ.

У К Р А Ї Н А.

Наша славна Україна —
Наше щастя і наш рай!
Чи на світі є країна
Ще миліша за наш край?

З М І С Т.

(ЗІРКОЮ * ОЗНАЧЕНІ — ВІРШІ.)

Стор.

Л і т о.

* 1.	До школи. — І. Чайковський.	5
2.	Дві кози.	5
* 3.	Дзвіночок.	5
* 4.	Діточкам. — (Зо „Світу Дитини“.)	6
5.	Два цапи.	6
* 6.	Всі працюють. — Марійка Підгірянка.	6
* 7.	Маленька.	6
8.	Лисиця й півник.	6
* 9.	Мати.	7
10.	Наша Оленка.	7
11.	Пожадлива господиня.	7
* 12.	Школярка. — М. П.	7
* 13.	Любить мене матуся... — Марійка Підгірянка.	8
14.	Їжак і кріт.	8
* 15.	Котик. -- М. Підгірянка.	8
* 16.	Наша хатка.	8
* 17.	Хто я? — М. Підгірянка.	9
18.	Заєць та жаба.	9
* 19.	Пісня сироти.	9
* 20.	Хто ти?	9
* 21.	Кого я люблю?	10
22.	Івасів сон про сокола.	10
* 23.	Горі зо Славцею.	10
* 24.	Самітна.	10
25.	Кіт і миші.	11
* 26.	Білий котик.	11
* 27.	Дівчина й коза. — М. Підгірянка.	11

О с і н ь.

* 28.	Осінь.	12
* 29.	О, я вже вчена!	12
30.	Лис та качка.	12
* 31.	Тарган. — В. Швак.	13
* 32.	На чужині.	13
33.	Котик і півник.	13

Стор.

* 34.	Котики.	14
* 35.	Бабунин цапок.	14
36.	Вовк в овечій шкурі.	14
* 37.	Наші школярі. — О. П.	14
* 38.	Кляса. — М. П. (З „Дзвіночка“.)	15
39.	Вовк та лис.	15
* 40.	Курочка.	15
* 41.	Робітники.	16
42.	За вовка та й за чоловіка.	16
* 43.	Копають бараболі.	16
* 44.	Про шість днів і сьому неділю.	16
45.	Перехитрив. (Турецька казка.) — Г. Г.	17
* 46.	Орел і ворони.	17
47.	Лев і миша. — За Криловим.	17
* 48.	Жиймо в згоді! — М. Підгірянка.	18
49.	Свого не цурайся!	18
* 50.	Сирітка. — Остап Вільшина.	19

З и м а.

* 51.	Сніг. — М. ПВ.	20
* 52.	Зима. — Вол. Базук.	20
53.	Коник-стрибунець і мурашки. (Байка.)	20
* 54.	Св. Микола.	21
* 55.	Снігова баба.	21
56.	На повороті в Назарет.	21
* 57.	Зима.	22
58.	Вовк завжди вовком. — В. Островський.	22
* 59.	Зима.	23
* 60.	У хатинці. — М. Підгірянка.	23
61.	Золотий ключик.	23
* 62.	Зайчик на морозі.	24
* 63.	Пташки взимі.	24

- * 64. До праці. 25
- 65. Де сила не може, там
розум допоможе. 25
- * 66. Зима. 26
- * 67. Перша кляса. — М. Під-
гірянкa. 26
- 68. Овечка й цап. 26
- * 69. Маруся. — Ірина Ба-
б'як. 27
- * 70. Де нам любо? — Ю.
Шкрумеляк. 27

Весна.

- * 71. Слава Кобзареві! 28
- * 72. Найбільший син Украї-
ни. — В. Жуковецька. 28
- * 73. Весна. 29
- * 74. Весна. — В. Саліга. 29
- 75. Закопаний скарб. 29
- * 76. Петриків млин. — Ро-
ман Завадович. 30
- * 77. Зайчик. — М. Підгірянкa. 30
- * 78. Рахунковий зшиток
Леся. 30
- 79. Пес і дятель. (Байка.) 31
- * 80. Весна при хаті. 31
- * 81. Для Гані. — Р. З. 32
- 82. Добра голубка і вдячна
бджілка. — За Крило-
вим. 32
- * 83. Перед Великоднем. —
Іванка Савицька. 32
- * 84. Писанка. — М. Підгі-
рянкa. 33
- * 85. Писанки. — М. Верес. 33
- * 86. З великодніх усмішок. 33
- * 87. Паска. 33
- * 88. В садку. 33
- 89. Не обмануй! — Г. Г. 34
- * 90. Пригода з яйцем. 34
- * 91. Лекція танка. — Ничи-
пир Квітка. 35
- * 92. Коліскова пісня. —
М. Підгірянкa. 35
- 93. Звідкіля взялася бджілка? — (Нар. переказ.) 36

- * 94. Стрілецька могила. —
Василь Івасик. 36
- * 95. Згадаймо, діти! 36
- * 96. Уплету віночок. —
М. Паньків. 36
- 97. Вовк і к марі. 36
- * 98. На чужині. 37
- 99. В лісі. 37
- * 100. У садок. 38
- * 101. Стьожки. 38
- 102. Підкова на дорозі. 38
- * 103. Всі працюють. —
М. Підгірянкa. 39
- * 104. Маленька господиня.
— Іванка Савицька. 39
- * 105. Кіця-скіця. — Дядьо
Копцюк. 39

Літо.

- * 106. Літо. 40
- * 107. Гоп, гоп, гоп — їдемо
гальоп. — І. Трешнев-
ська-Савицька. 40
- * 108. Перший початок. —
Л. Бауер. 40
- 109. Брехливий пастух. 41
- * 110. Веселий хлопчина. 41
- * 111. Баю-баю... 41
- 112. Богданко має касу. —
О. Горицвіт. 42
- * 113. Бачу. 42
- * 114. Чую. 43
- * 115. Говорю. 43
- 116. Недуга князенка Свзя-
тослава. (Переказ.) — Л. 43
- * 117. Люблю. 44
- * 118. Кого кохаю? — Юра
Ігорків. 44
- * 119. Український школяр. 44
- 120. Проти катів. — К. Д. 45
- * 121. Мала Леся. — Р. В. 45
- * 122. Мій рідний край. —
Іван Рода. 46
- * 123. Не проміняю. — Кор-
нило Заклинський. 46
- * 124. Україна. 46

1 пуб
1 пуб 44 кат (1986)

ПЛ

4187 y

ВИДАВНИЦТВО «ДО СВІТЛА»
СТАНІСЛАВІВ

Львів. Бібліотека
АН УРСР